

130. výročí narození Josefa Zemana

Ve shonu denního života, na konci druhého tisíciletí se každý speciální pedagog na chvíli pozastaví, aby vzpomněl 130. výročí narození významného pracovníka v oboru speciální pedagogiky **Josefa Zemana**.

Narodil se 10. října 1867 ve Smiřicích jako prvorozený syn drobného řemeslníka. Studoval v Hradci Králové. V Náchodě působil jako učitel.

Uprostřed osvětové a politické činnosti, zejména mezi náchodskými učiteli, utvořili *Otokar Chlup, Josef Zeman* a později *Václav Černý* z České Čermné věhlasný pedagogický „náchodský triumvirát“.

V Náchodě formoval Josef Zeman první předpoklady pro svou pozdější úspěšnou činnost s dětmi vyžadujícími zvláštní péči. Na popud svého přítele profesora *Masaryka* a za podpory princezny *Schambergové* odjel na studijní cesty do Jeny a Lipska, kde se seznámil s ústavem pro slabomyslné a s prvními pomocnými třídami. Po návratu vydal knihu *Péče o děti abnormální*.

Josef Zeman stačil plných šedesát let nejen sledovat vývoj speciální pedagogiky, ale i aktivně do něj zasahovat. Za svůj plodný život napsal 805 odborných publikačních statí a článků.

Je obdivuhodné, co vše dokáže z historického času obsáhnout jeden biologický věk. Narozen v roce, kdy přišel na svět básník Petr Bezruč a literární ktitik F. X. Šalda, kdy dozníval ohlas prusko-rakouské vojny a bitvy u Hradce Králové, prožil Josef Zeman jako třiatřicetiletý konec 19. století a potom 1. světovou válku. Uvítal utvoření samostatného Československého státu, s nímž spojil úsilí o realizaci nejednoho ze svých speciálněpedagogických snů a nadějí. Dočkal se osvobození v roce 1945 a s ním revolučních přeměn ve speciálním školství. Zemřel téměř čtyřřadevadesátiletý v roce 1961 a je pochován na staroměstském hřbitově v Náchodě.

Náchodští speciální pedagogové uctí památku Josefa Zemana, jehož jméno nese škola už 50 let, 9. října, v předvečer jeho 130. narozenin. Budou pokračovat v naplňování jeho odkazu v duchu slov, která napsal do školní kroniky: „*Náš malý národ nesmí však ani toho slabého jedince ztratit. Národní kultura se neměří jen vysokými hodnotami literárními, uměleckými a vědeckými, ale i opatřeními, kterými se mírní lidská bída. Chovám naději, že drahé mi město Náchod i v tomto směru vykoná povinnost k dětem duchovně slabým, jimž pomocná škola dala dobrý základ k soběstačnému životu.*“

M. Faltová, H. Tremčinská